

Phát triển doanh nghiệp KH&CN ở Long An: KHÓ KHĂN VÀ GIẢI PHÁP THÁO GỖ

ThS Huỳnh Trung Hòa

Trưởng phòng Quản lý công nghệ và Thị trường công nghệ
Sở KH&CN tỉnh Long An

Phát triển doanh nghiệp khoa học và công nghệ (KH&CN) được xem là một trong những nhiệm vụ quan trọng mà Tỉnh ủy và UBND tỉnh Long An đặt ra nhằm thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về phát triển KH&CN phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Tuy nhiên, cũng như nhiều địa phương khác trong cả nước, việc phát triển doanh nghiệp KH&CN trên địa bàn tỉnh Long An còn gặp không ít khó khăn. Bài viết khái quát thực trạng và đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy phát triển doanh nghiệp KH&CN trên địa bàn tỉnh thời gian tới.

Thực trạng phát triển doanh nghiệp KH&CN tại Long An

Ngày 27/5/2013, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Long An đã ban hành Chương trình số 28-CTr/TU về việc thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI nhằm cụ thể hóa chiến lược phát triển KH&CN trên địa bàn tỉnh Long An đến năm 2020. Theo đó, Sở KH&CN Long An đã tiến hành tuyên truyền, phổ biến các văn bản quy phạm pháp luật về doanh nghiệp KH&CN đến tất cả các doanh nghiệp trên địa bàn. Được sự hỗ trợ về chuyên môn của Cục Phát triển thị trường và Doanh nghiệp KH&CN (Bộ KH&CN), Sở đã tiếp nhận, xem xét, thẩm định và cấp Giấy chứng nhận doanh nghiệp KH&CN cho 3 đơn vị trong các năm 2013-2015. Năm 2016, thực hiện mục tiêu tăng nhanh số lượng doanh nghiệp KH&CN để từng bước hình thành thị trường KH&CN, Sở KH&CN Long An tiếp tục tham mưu cho UBND tỉnh ban hành Quyết định số 2068/QĐ-UBND ngày 24/5/2016 về việc phê duyệt Đề án phát triển doanh nghiệp

và thị trường KH&CN trên địa bàn tỉnh đến năm 2020 nhằm mục tiêu hỗ trợ thành lập và khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư cơ sở vật chất kỹ thuật để thành lập doanh nghiệp KH&CN, hình thành mạng lưới các sàn giao dịch để thúc đẩy phát triển thị trường công nghệ.

Tính đến tháng 12/2016, toàn tỉnh đã có 8 doanh nghiệp KH&CN được cấp giấy chứng nhận và đăng ký hoạt động trên địa bàn tỉnh, gồm: Công ty TNHH cơ khí công nông nghiệp Bùi Văn Ngo, Công ty TNHH sản xuất xây dựng Trọng Danh, Công ty TNHH sinh học Phương Nam, Công ty Cổ phần cơ khí chế tạo máy Long An, Công ty Cổ phần kỹ thuật công nghệ Mỹ Yên, Công ty TNHH MTV Vĩnh Phú Long An, Công ty TNHH năng lượng tái tạo Huyền Năng, Công ty TNHH Insulation Thanh Cảnh.

Năm 2017, thực hiện chủ trương của UBND tỉnh về phát triển mạnh các doanh nghiệp KH&CN, ứng dụng các thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 để nâng cao năng suất lao động và sức

cạnh tranh của sản phẩm hàng hóa, Sở KH&CN còn tăng cường hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng suất, chất lượng và đổi mới công nghệ nhằm nâng cao sức cạnh tranh của sản phẩm, hàng hóa; thực hiện đề án xã hội hóa Trung tâm Ứng dụng công nghệ sinh học vùng Đồng Tháp Mười tại tỉnh Long An; xây dựng cơ sở dữ liệu về KH&CN trên địa bàn tỉnh, trong đó có doanh nghiệp KH&CN. Có thể khẳng định, việc hình thành các doanh nghiệp KH&CN trên địa bàn tỉnh Long An chủ yếu là từ kết quả của các đề tài nghiên cứu khoa học, các sáng chế/giải pháp hữu ích đã được bảo hộ và các công nghệ mới được chuyển giao.

Với định hướng đến năm 2020 cơ bản trở thành tỉnh công nghiệp, GDP bình quân đạt khoảng 80-85 triệu đồng/người/năm (khoảng 3.800 USD), tỷ trọng các ngành nông nghiệp chiếm 15%, công nghiệp 45%, dịch vụ 40% và phần đầu trở thành tỉnh đầu tàu kinh tế của khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, Long An đã và đang tạo bước đột phá trong thu hút đầu tư bằng cách

huy động mọi nguồn lực xây dựng hệ thống hạ tầng, phát triển công nghiệp gắn với ứng dụng KH&CN và chuỗi giá trị ngành hàng theo hướng bền vững. Đặc biệt, việc hình thành và phát triển doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp KH&CN được xem là nhiệm vụ trọng tâm nhằm phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trong thời gian tới.

Một số rào cản đối với hình thành và phát triển doanh nghiệp KH&CN

Mặc dù Nhà nước đã có nhiều chính sách tạo điều kiện cho doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp KH&CN phát triển, như các ưu đãi liên quan đến thuế, phí, lệ phí, tín dụng... nhưng đến nay, số lượng doanh nghiệp KH&CN trong cả nước nói chung và trên địa bàn tỉnh Long An nói riêng còn ít và chưa đủ mạnh. Nguyên nhân của tình trạng trên là do:

Thứ nhất, doanh nghiệp trong tỉnh chưa nắm bắt được các chính sách khuyến khích phát triển doanh nghiệp KH&CN và những ưu đãi cho doanh nghiệp KH&CN. Họ thật sự không biết phải bắt đầu từ đâu và phải làm gì để trở thành doanh nghiệp KH&CN.

Thứ hai, một số doanh nghiệp KH&CN trên địa bàn tỉnh bước đầu đã tiếp cận được các chính sách ưu đãi của Nhà nước trong quá trình thành lập, tuy nhiên, sau khi thành lập thì các cơ quan quản lý nhà nước về KH&CN, tài nguyên và môi trường, ngân hàng, thuế... của tỉnh lại chưa có cơ chế phối hợp tốt để giải quyết yêu cầu chính đáng và tạo điều kiện để doanh nghiệp hoạt động và phát triển. Cụ thể, thuế thu nhập doanh nghiệp đã được Cục thuế của tỉnh xem xét miễn giảm theo quy định nhưng những ưu đãi về đất đai, tín dụng và những ưu đãi khác lại chưa được thực hiện. Hiện tại, trên địa bàn tỉnh Long An chưa có một doanh nghiệp KH&CN nào được hưởng ưu

đãi về đất đai và tín dụng.

Thứ ba, việc tiếp cận với Chương trình hỗ trợ phát triển doanh nghiệp KH&CN và các tổ chức KH&CN công lập thực hiện cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm (Chương trình 592) của Bộ KH&CN còn gặp khó khăn vì trình tự, thủ tục khá phức tạp đối với nhiều doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Thứ tư, nhiều doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh còn thiếu thông tin về những hoạt động về ươm tạo công nghệ, ươm tạo doanh nghiệp KH&CN... do những khó khăn về tài chính, nguồn nhân lực. Nhiều doanh nghiệp chưa mặn mà trong việc liên kết với các nhà khoa học để thương mại hóa các kết quả nghiên cứu thuộc lĩnh vực mà doanh nghiệp đang sản xuất kinh doanh do tính rủi ro cao. Một số doanh nghiệp còn hạn chế trong việc tiếp cận những hệ thống hoặc công cụ quản lý năng suất chất lượng tiên tiến.

Giải pháp phát triển

Thực tế cho thấy, việc phát triển doanh nghiệp KH&CN không chỉ phụ thuộc vào chính sách ưu đãi của Nhà nước mà quan trọng là phải do nhận thức của doanh nghiệp về phát triển KH&CN cần có sự chuyển biến thật sự, doanh nghiệp phải xem việc đầu tư cho phát triển KH&CN là nền tảng để tồn tại và phát triển trong điều kiện hội nhập quốc tế. Do vậy, để thúc đẩy phát triển doanh nghiệp KH&CN trên địa bàn cả nước nói chung, tỉnh Long An nói riêng, ngoài việc tiếp tục vận dụng linh hoạt các quy định, hướng dẫn liên quan đến cơ chế, chính sách ưu đãi cho doanh nghiệp KH&CN, cần đẩy mạnh thực hiện các giải pháp sau:

Một là, tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền về những cơ chế chính sách ưu đãi phát triển doanh nghiệp KH&CN (các quy định về đất đai, tín dụng...). Tạo sự thống nhất giữa các cơ quan quản lý nhà nước (đặc biệt là cơ quan thuế của tỉnh)

trong việc xử lý các ưu đãi về thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế đất...

Hai là, hướng dẫn doanh nghiệp soạn thảo và đăng ký các hợp đồng chuyển giao công nghệ; xây dựng đề án đổi mới công nghệ, ứng dụng công nghệ trong các lĩnh vực sản xuất ưu tiên của tỉnh; tư vấn các thủ tục đăng ký xác lập quyền sở hữu công nghiệp, sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, nhãn hiệu, kiến thức pháp luật về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ cho doanh nghiệp.

Ba là, cần có kế hoạch hỗ trợ phát triển các doanh nghiệp tiềm năng, đặc biệt là những doanh nghiệp có ý tưởng đổi mới sáng tạo, ứng dụng các tiến bộ KH&CN để tạo ra những sản phẩm có sức cạnh tranh, thúc đẩy nhu cầu đổi mới công nghệ trong doanh nghiệp.

Bốn là, đẩy mạnh hoạt động Quỹ Phát triển KH&CN của tỉnh nhằm hỗ trợ nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ tại doanh nghiệp; khuyến khích thành lập Quỹ Phát triển KH&CN tại doanh nghiệp; khuyến khích, hỗ trợ thành lập bộ phận nghiên cứu - phát triển (R&D) trong các doanh nghiệp tiềm năng; có chính sách hỗ trợ nhằm bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ đối với các sản phẩm mà doanh nghiệp tự nghiên cứu, chế tạo.

Năm là, triển khai các hoạt động hỗ trợ thương mại hóa kết quả nghiên cứu khoa học và tài sản trí tuệ vào sản xuất và đời sống; tổ chức đánh giá và khảo sát cung - cầu công nghệ của các tổ chức, doanh nghiệp trong tỉnh; khuyến khích khu vực tư nhân đầu tư cho hoạt động ươm tạo doanh nghiệp KH&CN; hỗ trợ các doanh nghiệp đã đáp ứng đầy đủ điều kiện của doanh nghiệp KH&CN xây dựng, hoàn thiện hồ sơ, thủ tục để được công nhận là doanh nghiệp KH&CN.